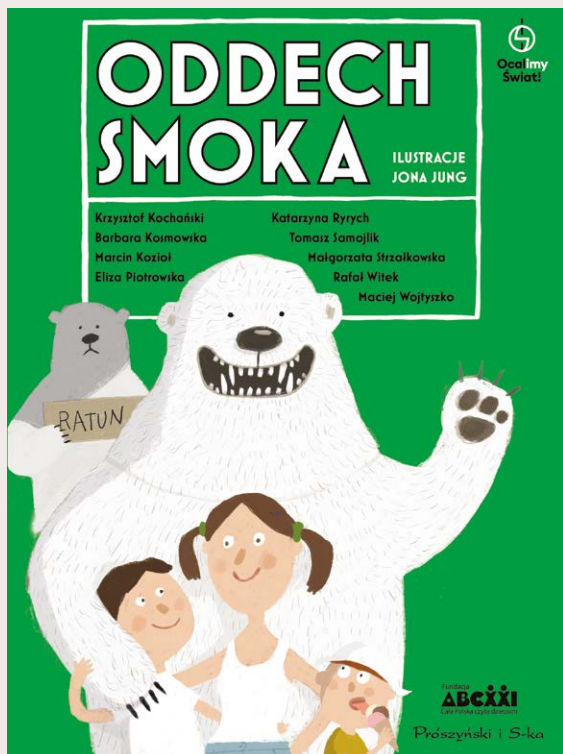

Recenzje Redakcji

Praca zbiorowa, *Oddech smoka*, Prószyński i S-ka, Fundacja „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, 2022

Oddech smoka to jeden z trzech tomów opowiadań wydanych w serii „Ocalimy Świat!”. Dedykowany jest dzieciom od 7 lat. Swoje literackie umiejętności zaprezentowali w nim: Krzysztof Kochański, Barbara Kosmowska, Marcin Kozioł, Eliza Piotrowska, Katarzyna Ryrych, Tomasz Samojlik, Małgorzata Strzałkowska, Rafał Witek i Maciej Wojtyzko. W każdym tekście pojawia się ekologiczny problem, opisywane są jego przyczyny i co możemy zrobić, by poprawić sytuację.

Dlaczego należy segregować śmieci i jak robić to właściwie? Jakie znaczenie mają dla nas pszczoły, co im grozi i dlaczego warto je ratować? Jakie zmiany możemy wprowadzić w naszym otoczeniu, by chronić naturę? Jak zapobiegać marnowaniu żywności i globalnemu ociepleniu oraz dlaczego egzotycznych zwierząt nie powinno się trzymać w domu? Tęgo wszystkiego młody czytelnik dowie się z książki *Oddech smoka*. Warto podkreślić, że są to opowiadania współczesne, co pomaga dzieciom utożsamiać się z bohaterami opowieści.

Co istotne, obok kwestii ekologicznych, autorzy opisują zjawiska i sytuacje, z jakimi na co dzień mają do czynienia młodzi ludzie, takie jak: potrzeba przynależności do grupy, brak akceptacji czy siła współdziałania.

Każde z opowiadań w tomie przemyca w treści wartości moralne: szacunek, uczciwość, życzliwość, odpowiedzialność, umiar, przyjaźń, mądrość, humor, wolność lub zaangażowanie. Wszystkie one opisane są na końcu książki.

Zadbano również o szatę graficzną, za ilustracje odpowiedzialna była Jona Jung, współautorka – z Roksaną Jędrzejewską-Wróbel – bestsellerowego cyklu książek i serialu animowanego „Pamiętnik Florki”. W publikacji zastosowano też większą czcionkę, by ułatwić dzieciom czytanie.

Znakomita i jakże dziś potrzebna lektura. Nie tylko dla dzieci.

(js)

W serii „Ocalimy Świat” ukazały się także zbiory opowiadań: *Latający talerz* – dla dzieci od 10. roku życia oraz *Sieci widmo* – dla młodzieży od 13 lat.

Agnieszka Jucewicz, *Bajka o Lęku*, Agora dla dzieci, 2022

Państwu Człowieczyńskim rodzą się pięcioraczki: Radość, Złość, Smutek, Wstręt i Lęk. Każde z dzieci jest piękne, mądre i kochane przez rodziców. Każde z nich jest też inne i jedyne w swoim rodzaju. Radość – nieustannie się cieszy, Złość – jest bardzo ekspresyjna, Smutek – ciągle popada w melancholię, Wstręt – doskonale wie, czego nie lubi, a Lęk ... No właśnie, Lęk to dziecko, które wprawilo rodziców w zakłopotanie. Kochali je, ale martwili się o nie najbardziej. Bo jak tu radzić sobie z małym człowiekiem, który boi się wszystkiego? Dosłownie wszystkiego: innych dzieci, chodź do przedszkola, zostawać samemu w domu, burzy, bajek o smokach, czarnych kotów (białych też), dużych psów, panów w czapkach, pań z parasolką, nocy, dnia ...

Bajka o Lęku to piękna i mądra opowieść o emocjach. My, dorośli, często nie potrafimy o nich mówić, a co dopiero dzieci. Ale gdy mówi o nich Agnieszka Jucewicz, możemy mieć pewność, że zrobi to z niezwykłą delikatnością, wrażliwością, uwagą i szacunkiem.

Z pięciorga emocji przedstawionych przez autorkę to właśnie Lęk jest tą najbardziej nieprzyjemną. Kiedy

przychodzi, nie wiemy co z nim robić, bo dławi nas, paraliżuje, odbiera zdolność racjonalnego myślenia ... A rozwiązanie wydaje się być proste: „Jak się pojawia, to trzeba się z nim przywitać, zatroszczyć o niego, przytulić, побыć z nim, a potem go pożegnać”. Książka skierowana jest do dzieci, ale z pewnością jest lekturą obowiązkową dorosłych.

(mk)

Agnieszka Suchowierska, *O Białymstoku i o białym stoku*, Fundacja Sąsiedzi, 2022

Tak mało jest książek, zwłaszcza skierowanych do dzieci, opisujących regionalne legendy Białostoczczyzny, a szerzej – Podlasia. Bywa, że autorzy zabierając się za konkretne historie, opowiadają ich skróconą wersję, pozostawiając uzupełnienie rodzicom. Agnieszka Suchowierska postanowiła pójść inną drogą. Na bazie legendy o powstaniu Białegostoku stworzyła wciągającą opowieść, którą okraśliła dowcipem i wplotła w tekst rymy, nadające całości tempa.

Kolorowe, żywe ilustracje Magdaleny Pilch zabiorą młodych odbiorców w zaczarowany (a przecież tak bliski!)

świat podlaskich kniei, pokażą lokalną florę i faunę. Poza tym, jeśli nie wiecie kim był książę Giedyminas, gdzie kryły się „barstuki” oraz nad czym czuwał Telawel, to znajdziecie tu słowniczek trudnych słów, opisy osób oraz przyrody.

Pod koniec opowieści autorka proponuje wspólną zabawę, by sprawdzić czytelniczą czujność. Aby ułatwić młodemu odbiorcy odnalezienie najważniejszych informacji zawartych w legendzie, zostały one oznaczone w tekście na kolorowo.

Pozostaje mieć nadzieję, że kolejne legendy regionu doczekają się podobnych publikacji. A jest o czym pisać – o duchu w Choroszczy, supraskich mnichach, białowieskich dzikach z krzyżami czy gielczyńskiej czarownicy... nie znacie tych historii? Wszystko przed Wami!

(tf)

Justyna Dźbik-Kluge, Jarosław Sowizdraniuk, *Praktycznie wszystko. Podpowiednik dla dzielnych dzieciaków*, Wydawnictwo Kropka, 2022

jak poradnik, pełne dowolności. Książek aktywnościowych dla dzieci jest na rynku wydawniczym całkiem sporo, wiele z nich na naprawdę wysokim poziomie, dlatego trudno jest zaproponować coś atrakcyjnego i świeżego. Jednak Justyna Dźbik-Kluge oraz Jarosław Sowizdraniuk podolali temu zadaniu. Ich dzieło sprawi, że nóż czy igła w rękę dziecka nie będą już przyprawiać nas o ciarki, bo dzięki podpowiedziom zawartym w książce młodzi ludzie nauczą się cerować skarpetki czy kroić cebulę. A to tylko mały wycinek proponowanych „przygód”. Znajdziemy tam również podpowiedzi, jak zbudować profesjonalną bazę w domu i szalać w lesie czy podstawy komunikacji w języku migowym. Brzmi ciekawie, prawda?

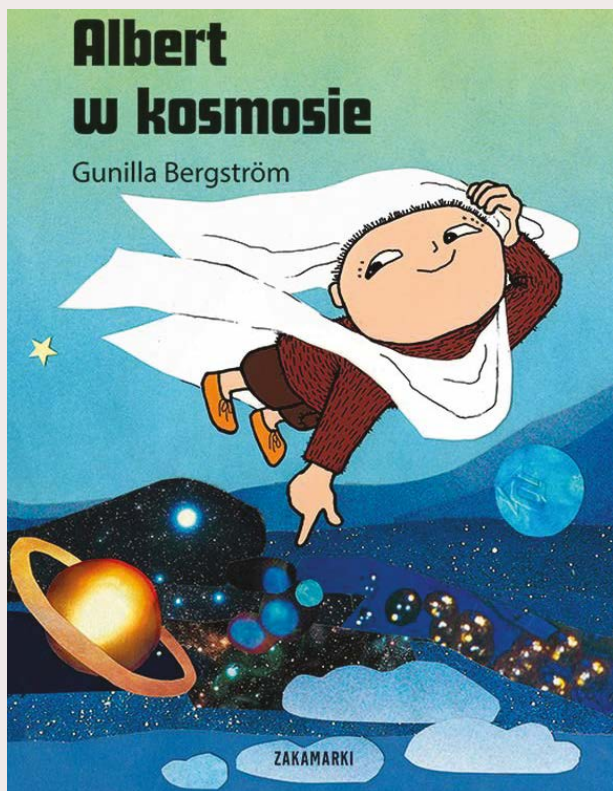
Praktycznie wszystko podzielone jest na 5 głównych rozdziałów: „Przyjemne”, czyli zaproszenie do zabawy, która ma uratować dzieci przed nudą; „Pożyteczne” – o tym, jak podjąć próbę zmierzenia się z niektórymi „dorosłymi” obowiązkami w domu; „W terenie” to z kolei pomysły na czas spędzany na podwórku, pełen praktycznych zadań z pogranicza survivalu rodzinnego; „Tylko spokojnie” – treści uczące, jak radzić sobie z prawdziwymi problemami, kiedy nie ma nikogo dorosłego, kto mógłby pomóc; „Różne różności” to z kolei prawdziwy miszmasz ciekawych pomysłów na aktywności, które niesłusznie bywają zapomniane. Wszystko to okraszone świetnymi ilustracjami Tomasza Samojlika, które dają prawdziwą przyjemność z obcowania z książką.

Choć *Podpowiednik...* jest dla dzieci, to wiele z proponowanych w nim aktywności jest skierowanych także do rodziców. Jeśli zastanawiacie się nad umiejętnościami, w jakie chcielibyście wyposażać swoje pociechy (książka jest kierowana do czytelników 7+, ale z wieloma zadaniami poradzą sobie ogarnięte przedszkolaki) to *Praktycznie wszystko* podpowiada gotową listę.

Doskonała pomoc w uczeniu naszych dzieci samodzielności. Kiedyś nam za to podziękują.

(tf)

Na początku zachwylił mnie tytuł! „Podpowiednik” – jakież to jest nienachalne słowo, nie tak „autorytarne”

Gunilla Bergström, *Albert w kosmosie*, Zakamarki, 2022

Literatura dziecięca rodem ze Skandynawii od lat ma swoje szczególne miejsce na rynku wydawniczym, a i w Polsce zdobywa coraz większą popularność. Któż z nas nie zna ciepłych i sympatycznych Muminków lub nie myślał o dzikich przygodach Pipi Pończoszanki czy tych z opowieści Lisy Erikson? U naszych północnych sąsiadów prawdziwym hitem są także opowieści o Albercie Albertsonie, które w przeciągu ostatnich pięćdziesięciu lat przetłumaczone zostały na ponad czterdzieści języków, sprzedając się w nakładzie ponad dziesięć milionów egzemplarzy.

Od dziesięciu lat także i polscy czytelnicy mogą udać się w świat Alberta – zwyczajnego pięciolatka. Ta zwyczajność jest jego największym atutem – dzięki temu dzieci są w stanie zobaczyć w nim swoje odbicie, analogiczne zachowania i te same emocje. *Albert w kosmosie* to kolejna odsłona jego przygód.

Tym razem chłopiec chciałby być dorosły i poważny jak tata, który powtarza mu, by... nie był tak dziecinny. Jednak to właśnie dziecięca chęć zabawy, ciekawość świata

i radość stają się remedium na strapienia rodzica, który włącza się w szalone harce.

Książka dla wszystkich czytelników, małych i dużych, którzy rozumieją, że radość jest ważna nawet w „dorosłym i poważnym” świecie.

(tf)

Elżbieta Michalska, *W domu to w domu*, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, 2022

Elżbieta Michalska, zdobywczyni Nagrody Literackiej Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego, dała się poznać jako poetka tworząca dla dorosłego odbiorcy. Tym razem jej wiersze ukazały się w serii „Bajkowa Książniczka”, wydawanej przez Książnicę Podlaską im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Teksty Michalskiej – mocne, wyraziste, bezkompromisowe, naznaczone melancholią, osadzone blisko natury, często dotykające spraw fundamentalnych – choć ubrane w formę książeczki dla dzieci i okraszone pracami znakomitej ilustratorki Małgorzaty Masłowieckiej, w rzeczywistości wydają się być przeznaczone zarówno dla młodego, jak i starszego czytelnika. Dziecko zobaczy w nich: ropuchę zimującą w piwnicy domu, kota który podarł

stare fotografie, mysz mieszkającą w pniu drzewa. Dorosły dostrzeże więcej, pod płaszczykiem nieskomplikowanego obrazka kryje się bowiem poruszający obraz dzieciństwa, dla którego tłem była przyroda z całą swoją brutalnością (*Bajka*). Autorka nie ucieka przed tematem śmierci (*Dziecinna mogiłka*), cierpienia (*Stara fotografia*), dojrzewania (*W słonecznikach*) czy choroby (*Modlitwa*), choć pisze o nich nie wprost. Na dojrzałego odbiorcę wskazują

też wzmianki o Godocie, muzyce Bacha czy nawiązanie do obrazu Cranacha.

To chyba pierwsza tak odważna i niejednoznaczna pozycja w serii „Bajkowa Książniczka”, wymykająca się schematom, otwarta na wielość odczytań, oswajająca dziecko z „dorosłą” poezją. Bo tak właśnie Elżbieta Michalska traktuje swoich małych czytelników – jak partnerów w lirycznej rozmowie. Bez lukrowania świata, bez tematów tabu.

(js)

W 2022 roku w serii „Bajkowa Książniczka”

ukazały się także dwie inne pozycje:

Przygody Mgiełki Katarzyny Zdanowicz-Cyganiak
i *Wyprawa w kosmos* Agi Bohdan.

Do każdej z książeczek, prócz ilustracji, Małgorzata Masłowiecka przygotowała zabawy online do pobrania ze strony:

www.ksiaznicapodlaska.pl/dzieciom.

